

Tilburg University

Bezit verandert mening

Bouwens, J.F.M.G.

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2008

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Bouwens, J. F. M. G. (2008). Bezit verandert mening. *Het Financieele Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Bezit verandert mening

Column Jan Bouwens

Mensen geloven meer in kapitalisme naarmate hun rijkdom toeneemt. Deze overtuiging heeft belangrijke gevolgen voor de organisatie van onze economie.

In de VS meent 60 procent van de bevolking dat arme mensen lui zijn, terwijl dit percentage in Europa 26 bedraagt. In Europa besteden we 25 procent van ons inkomen aan sociale zekerheid, terwijl dat percentage in de VS 15 is. Vele onderzoekers bogen zich over de vraag of meningen kunnen veranderen en of zo'n meningsverandering ook effect heeft op instituties als het socia-lezekerheidsstelsel.

De vraag of meningen en instituties samenhangen, is een belangrijke. Het antwoord helpt ons een voorstelling te maken van de wijze waarop onze samenleving eruit zal zien als de huidige trends in opvattingen zich nesten in onze samenleving.

Een recent onderzoek van de economen Rafael Di Tella, Sebastian Galiani en Ernesto Schargrotsky naar kapitalistische opvattingen werpt licht op precies deze vraag. Het drietal onderzocht of mensen sterker gaan geloven in een kapitalistische samenleving zodra zij van bezitloze in landeigenaar veranderen.

Zo'n 1800 arme families vestigden zich onder begeleiding van een priester op braakliggend land ver buiten de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires. Allen gingen ervan uit dat het niemandsland betrof. Dat was niet het geval. Het betrof onverkaveld land in eigendom van een groot aantal landeigenaren. Na de verdrijving van de

Argentijnse junta in de jaren tachtig nam de democratische regering een wet aan die erin voorzag de eigenaren uit te kopen ten gunste van de landbezitters.

De geboden prijs en de wet werden echter door een deel van de rechtmatige eigenaren met succes aangevochten in de rechtbank. Daarmee werd een deel van de bezetters eigenaar en een aantal niet. Een ideale situatie voor vergelijkend onderzoek.

Het blijkt dat de nieuwe landeigenaren inderdaad kapitalistischere opvattingen kregen dan de nog altijd arme landbezitters. De nieuwe eigenaren verbonden geld aan geluk en meenden dat welvaart meer afhangt van het individu dan van het lot. Daarnaast vertrouwden zij er meer dan de landlozen op dat ze samen welvaart kunnen creëren.

Deze onderzoeksresultaten duiden erop dat de nieuwe eigenaren meer waarde hechten aan welvaart en welvaartvergroting dan de arm gebleven landbezitters. Deze overtuiging leeft ongeacht of ze waar of onwaar is.

In Nederland bestaat een sterke lobby om het instituut van het ontslagrecht te handhaven. De vraag is hoe lang deze lobby bestand is tegen de opvatting die versoepeling propageert. Nog maar tien jaar geleden lagen de verhoudingen andersom. Welvaart wordt niet langer verbonden met vast werk bij één werkgever maar met een carrière bij diverse werkgevers. Ongeacht het waarheidsgehalte zal deze trend zich sterker doorzetten en de antiversoepelingslobby het afleggen.

Kortom, wie welvarend wordt verandert van mening. Als gevolg daarvan veranderen instituties. Of die mening berust op waarheid, doet nauwelijks ter zake.

.....
Jan Bouwens is hoogleraar accounting Universiteit van Tilburg. Meer informatie: Rafael Di Tella, Sebastian Galiani en Ernesto Schargrotsky, 'The Formation of Beliefs: Evidence from the Allocation of Land Titles to Squatters', in: The Quarterly Journal of Economics 122 nr.1 (februari 2007).

